

Til

Region Sjælland, Region Hovedstaden

Dokumentnummer
1431575**Dato**
14 09 2022**Sagsbehandler**
VIH**Direkte**
+45 36 13 16 30CVR nr: 29 89 65 69
EAN nr: 5798000016798**Mulighed for afvikling af SCRT-forsøg i Lokaltog**

Lokaltog arbejder i øjeblikket på at gennemføre et forsøgsprojekt, hvor der installeres kombineret NOx-katalysator og partikelfilter (et SCRT-system) i et Lint 41-togsæt. Projektet finansieres af Region Hovedstaden¹, Region Sjælland² og Movia. Projektet blev igangsat i 2021. Lokaltog varetager projektledelsen og Region Hovedstaden, Region Sjælland og Movia følger projektets fremdrift og status.

Projektet var planlagt til at omfatte tre faser, hvor projektets

- Fase 1 var måling af de nuværende emissioner på et Lint 41-tog i normalt driftsmønster uden passagerer,
- Fase 2 omfattede midlertidig installation af SCRT-system i et Lint 41-togsæt og måling af emissioner i normalt driftsmønster uden passagerer, og
- Fase 3 var et års test af et fuldstændigt installeret SCRT-system i et Lint 41-tog i normal drift (med passagerer).

Det var oprindeligt planlagt at fase 1 skulle gennemføres i april 2021, at fase 2 skulle gennemføres i perioden august til november 2021 og at fase 3 skulle gennemføres i perioden december 2021 til maj 2023. Projektets tidsplan er blevet forsinket af flere omgange. Årsagen til forsinkelserne skyldes primært usikkerheder forbundet med myndighedernes sikkerhedsgodkendelser af installation af SCRT-systemet i togsættet. Usikkerhed om sikkerhedsgodkendelser var fra begyndelsen identificeret som en risikofaktor i projektet.

I maj 2022 besluttede regionerne og Movia på baggrund af Lokaltogs indstilling at ændre projektets omfang, således at projektets fase 3 udgår. Bevæggrunden herfor var, at det havde vist sig, at en sikkerhedsgodkendelse ville kræve at et Lint 41-togsæt skulle stå stille i minimum 3-4 måneder (hvor Lokaltog ville mangle et togsæt), og der ville være stor usikkerhed ved sagsbehandlingstiden for at opnå ny sikkerhedsgodkendelse af toget. Omkostningen til udarbejdelse af risikovurdering i forbindelse med ansøgning om sikkerhedsgodkendelse blev af Lokaltogs eksterne rådgiver vurderet til 0,5-1 mio. kr. Omkostning hertil var oprindeligt budgetteret til 0,1 mio. kr.

¹ Regionsrådet i Region Hovedstaden besluttede den 14. maj 2019 at afsætte 1 mio. kr. til et forsøg med montering af et SCRT-system samt en markedsanalyse for emissionsfri tog.

² Udvalget for Regional Udvikling i Region Sjælland bevilgede på møde den 10. december 2020 et tilskud på 300.000 kr. til gennemførelse af projektet.

Projektets fase 1 og 2 var også blevet forsinket og er endnu ikke gennemført. Status er således, at Lokaltog har planlagt gennemførelse af fase 1 i begyndelsen af oktober 2022. Man har endnu ikke modtaget tilbud fra systemleverandøren på opgaven med at udvikle SCRT-prototypen, da dette afventer leverandørens 3D-opmåling af togets undervogn, hvilket er aftalt til primo oktober.

Movia og Lokaltog anbefaler nu, at projektet bringes til ophør. Bevæggrunde herfor er:

- Projektet har vist, at det er vanskeligt at få en sikkerhedsgodkendelse til at anvende SCRT-systemet i togene. Permanent installation af SCRT-katalysatorer i hele Lint 41-flåden vil være meget omstændig og yderst kompliceret. Lint 41-flåden omfatter tre forskellige byggeserier, hvilket betyder, at der skal indhentes sikkerhedsgodkendelser for hver byggeserie. Omkostningen alene til sikkerhedsgodkendelse af togene vurderes til ca. 1 mio. kr. Der er en del procesrisiko med at få sikkerhedsgodkendelser omfattende dels ny typegodkendelse og dels køretøjsomsætningstilladelse af togene fra det europæiske jernbaneagentur (ERA), hvor det er usikkert, hvordan en ansøgning vil blive behandlet, og om de i det hele taget vil kunne give nye godkendelser.
- Det vil derfor være vanskeligt at sikre, at den systemleverandør, som gennem et EU-udbud tildeles en evt. kontrakt på retrofit af hele Lint 41-flåden, sammen med Lokaltog faktisk opnår sikkerhedsgodkendelse til indbygning i Lokaltogs Lint41-flåde.
- Da der ikke i projektet vil blive opnået erfaringer med drift af systemet i almindelig drift, er der usikkerhed forbundet med langtidspåvirkningerne af togenes motorenheder. Der vil derfor i en længere periode skulle køres en test af den vindende tilbudsgivers system, hvilket også vil vanskeliggøre gennemførelse af udbuddet.
- Det vil potentielt være muligt at tilkøbe HVO eller GTL, som vil nedbringe udledningen af partikler ret markant. I øjeblikket er der grundet verdenssituationen, en stor merpris ved disse brændstoffer i forhold til alm. B7-diesel, men merprisen kan falde igen. Det er endnu ikke afklaret hos motorproducenten hvorvidt motorerne på Lokaltogs Lint 41-togsæt kan køre på alternative brændstoffer. Motorleverandøren er i afklaringsproces mht. anvendelse af HVO.
- Partierne bag den statslige infrastrukturplan 2035 har den 9. september 2022 fastlagt principperne for udmøntning af den statslige pulje på 275 mio. kr. til ladeinfrastruktur på privatbanerne. Det fremgår, at puljen vil blive udmøntet årligt i perioden 2025-2035, og at der vil være mulighed for at opnå statslig medfinansiering af op til 65 pct. af omkostningerne til etablering af ladeinfrastruktur pr. bane. I stedet for at forbedre Lint 41-togenes miljøydelse, bør det derfor overvejes at gennemføre en forceret udskiftning af Lint41-togsættene til batteritog for at understøtte den grønne omstilling. For at opnå en fornuftig brugtpris på Lint 41-togene vurderes det, at togenes restlevetid skal være mindst 10 år. Det kriterie vil være opfyldt, hvis en udskiftning til batteritog finder sted omkring 2028.
- Der foreslås i stedet gennemført en foranalyse af businesscasen for at fremrykke afhændelse af Lint 41-togsættene og erstatte dem med emissionsfrie batteritog.

Lokaltog har hidtil samlet afholdt interne og eksterne omkostninger for 0,2 mio. kr. som skal dækkes ved afvikling af projektet. Finansiering af denne omkostning vil i givet fald skulle aftales mellem regionerne og Movia. Lokaltog og Movia har aftalt, at der ikke afholdes yderligere omkostninger i projektet før det er afklaret med regionerne, om de vil følge Lokaltogs og Movias anbefaling om at stoppe forsøg med SCRT-system på Lint 41-tog.

For at få afklaret dialogen med systemleverandøren og konsulenten vil Movia bede om, at Region Sjælland og Region Hovedstaden hurtigst muligt sender en tidsplan for processen vedr. afklaring af, om regionerne

ønsker at SCRT-forsøget gennemføres eller afsluttes. Såfremt regionerne vælger at følge Lokaltogs og Movias anbefaling om at afslutte forsøg med SCRT-system, foreslår Movia, at regionerne og Movia går i dialog om ændring af projektets indhold, således at forsøg med SCRT-systemet udgår og erstattes af en foranalyse af businesscasen for at fremrykke afhændelse af Lint 41-togsættene og erstatte dem med batteritog.